

מצוות – המהר"ל – חלק ג'

נמשיך לעסוק בעניינין של המצוות מתוך דברי המהר"ל. ראשית, נראה משל שמביא המהר"ל המשווה בין העץ שצומח מהגרעין לבין המצוות שצומחות מהאדם. המהר"ל ומסביר באופן ישיר ופשוט את מקומן של המצוות בעולמו של היהודי:

"ודע עוד, כי הגרעין אשר נזרע באדמה, הוא מוציא אילן ופירות ועלין והענפים. והעלין והפירות הם בצורה מיוחדת, שראוי (-שמתאים) אל הגרעין מצד טבעו המיוחד לו. ואל תאמר שאם היה מוציא הענפים והעלין בצורה אחרת, שהיה זה רע – רק (-אלא) כי כך גזר (=הוא) הטבע של הגרעין. ובצורה זאת התואר הזה, יוצא הגרעין הזה אל הפועל הגמור, והוא [בא לידי ביטוי] בשלמות כאשר מוציא העלין והפירות, כפי מה שראוי (-שמתאים) אל טבע הגרעין. וכמו כן **עצמו הנפש**: שהיא מלמעלה, היא זכה וטהורה, וניתנה בגוף האדם למטה. וצריך שיוציא אותה אל הפועל, כמו שהגרעין יוצא אל הפועל מן האדמה שנזרע בו. והיא יוצאת אל הפועל כפי מה שראוי לנפש. וכאשר יוצאת הנפש אל הפועל – היא [באה לידי ביטוי] בשלמות, ומצד השלמות שלה היא דבקה למעלה עם ה', כמו שהיא באה מלמעלה".

(ספר תפארת ישראל פרק ז)

המהר"ל נותן משל שמקביל באופן ישיר לגמרי לנפש האדם: כמו שיש טבע לגרעין – כך יש טבע לנשמה: העולם העליון שממנו באה. כמו שכשזורעים את הגרעין באדמה צומח עץ עם ענפים עלין ופירות – כך בנשמה כשנותנים לה את התנאים הראויים צומחים הפירות. ובדיוק כמו שבגרעין לא שייך לשאול מדוע הצמיח דווקא את הסוג הזה – כך בנשמה, מצמיחה את המצוות כי זה הטבע שגלום בתוכה ונמצא בה בכח (-בפוטנציאל) אפילו אם לא התבטא בפועל מעולם, ולא שייך לשאול מדוע דווקא זה מה שמתבטא. זו התכונה שלה, המהות שלה, זה עצמה.

בראיה שאנחנו רואים את העולם מעינינו, נראה כאילו המצוות הן חיצוניות ומוספות על החיים הרגילים שלנו. המהר"ל מלמד אותנו שהמבט האמיתי הוא **בדיוק הפוך**. מה שנראה כמו החיים הרגילים שלנו זה לא החיים האמיתיים, ודווקא המצוות וחיי הנפש הן החיים הטבעיים והביטוי האמיתי לנשמה.